

STAMMEBLADET

FORENINGEN FOR STAMMERE I DANMARK

NR. 2 MARTS 1997 22. ÅRGANG.

The Great Stuttering Road-Stars

STAMMEBLADET udkommer 6 gange om året som medlemsblad for Foreningen for Stammerere i Danmark (FSD).

Hvem er FSD?

FSD er en landsforening oprettet i 1971 og har, foruden stammende, også medlemmer blandt forældre, fagfolk og andre interesserede.

FSD har følgende formål:

- at udbrede kendskabet til stammen og stammeres vilkår,
- at udøve en oplysende og rådgivende virksomhed med hensyn til stammens årsager, forebyggelse og behandling,
- at støtte forskning med hensyn til stammen og stammebehandling,
- Varetage stammeres interesser på enhver måde.

FSD er medlem af og repræsenteret i:

Taleinstitutternes Brugerråd (TBR), v. Henrik Jensen

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI),

v. Henrik Jensen og Peder Nielsen.

European League of Stuttering Associations (ELSA), v. Per F. Knudsen.

International Stuttering Association (ISA), v. Per F. Knudsen.

Bestyrelsen for Dansk Videnscenter for Stammen, v. Anders Johansen

Herudover deltager vi i et uformaliseret nordisk samarbejde hvor de fem Nordiske lande på skift arrangerer stammeseminarer.

Du melder dig ind i FSD ved at:

Indbetale 60 kr på giro 2 19 95 48 eller ringe, skrive eller faxe til sekretariatet. Ved indmeldelse efter 1. oktober gælder medlemskabet også for det følgende år.

Stammebladet redigeres ud fra hvad der formodes at have læsernes interesse. De indlæg der bringes repræsenterer ikke nødvendigvis FSD's synspunkter.

Redaktion: Lene Hansen

Breve og indlæg sendes til: Lene Hansen

Æblehaven 14

3400 Hillerød

LeneH@post3.tele.dk

Indlæg **skal** være læselige, og de må meget gerne være skrevet på maskine eller på diskette (WordPerfect eller MS Word) eller E-mail.

Næste nummer har deadline **den 15. maj 1997**.

Indhold

Fra formanden	side 4
Jubilæumslegat	side 5
Mit levnedsløb 1919 - 1994, et uddrag	side 6
Ja, vi griner når vi stammer...	side 13
Årsberetning 1996	side 14
Formandens tanker for fremtiden	side 20
Indkaldelse til ordinær	side 21
Generalforsamling, program m.v.	side 22
Kort rapport fra ELSA-mødet i Köln	side 28
Kort nyt	side 30

Fra redaktionen

Denne gang får du brevet som »postomdelt blad«. Det er fordi denne måde er billigere i porto og også mere tidsbesparende hvis kuvertering og frankering kan foregå automatisk. Så derfor, hvis du ikke får dit Stammeblad til tiden så giv besked

Billeder Billeder

Stammebladet vil gerne være mere levende - og derfor mangler vi billeder. Hvis du finder billeder du synes passer til Stammebladet, så send dem til os. Send dem som de er, vi har mulighed for at scanne dem ind, så de kommer til at passe i størrelsen.

Red.

Kære medlem/læser

Som i senere kan se er en del af dette blad helliget den årlige skriftlige beretning om FSD's drift i det seneste års tid.

Det har været dejligt at skrive beretningen i år, idet der er mange der har gjort et meget stort stykke arbejde; men det er ikke stoppet med jubilæumsfesten kreativiteten er der fortsat. Der er også plads til din kreativitet og arrangement.

Jeg er meget optaget af DR-serien "Bryggeren". Jeg var meget spændt på, hvordan de ville lade sønnen Carl's stammen indgå i serien. Jeg synes at de har klaret det godt hidtil. En ting som jeg har "bidt mærke i" er pointen med at give stammeren tid. Samt at man kæder det ikke at kan udtrykke sig mundtlig sammen med at man ikke kan sit stof, hvilket kostede Carl to ekstra år i skolen. Vi må håbe, at dagens lærer er mere begavet.

Ny revideret bistandslov

Mange vil sige hvad har den med stammen at gøre, men det har den. I forslaget til ny bistandslov lægges det op til en øget specialrådgivning, hvilket netop handler om den hjælp som stammere/forældre til stammere får. Dette tiltag må siges at være meget positivt for det er en kendsgerning at jo tidligere man stiller rådgivning til rådighed jo bedre får stammeren/forældrene det fremover.

Når jeg er i færd med at skrive om bistandsloven vil jeg gøre opmærksom på at der er flere muligheder for at få støtte hvis man er forældre/stammer bl.a. ½ friplads i daginstitution og hjælp til at kvalificere sig til arbejdsmarkedet. Det skal dog bemærkes at muligheden for at få hjælp svinger fra kommune til kommune; men dette skal ikke holde dig tilbage fra at søge din kommune.

Henrik N. Jensen

Jubilæumslegat

Kom og vær med

til at gøre uddelingen af vores jubilæumslegat festlig og dermed slutte vores jubilæumsår af med manér.

Uddelingen finder sted forud
for vores årlige generalforsamling

Den 19. april 1997 kl. 12.15

på

Scandinavian Congress Center, Århus
(ved Musikhuset)

Der vil blive serveret en lettere frokost

FSDs Jubilæumsfond hvis formål er at yde støtte til

“en person eller institution, der har bidraget til at reducere mængden af
myter, fordomme og uvidenhed om stammen”

uddeler denne dag et legat på kr. 10.000 til

Centerleder, Cand. psych. Per Fabæch Knudsen
Dansk Videnscenter for Stammen

FSD kender ingen der som ham har kæmpet imod myter, fordomme og uvidenhed om stammen. Ja Per har nærmest viet de sidste 10-15 år af sit liv til dette formål. Nu som Centerleder; men tidligere som projektleder (børnestammeprojekt), Formand for FSD, Redaktør af PPP (det nuværende Stammebladet), Psykologistuderende, Leder af FSDs internationale aktiviteter, Leder af jubilæumskonference arrangementet m.m.

Vi håber at en kendt og aktuel person fra tv- og teaterverdenen vil komme og hjælpe os med at uddele legatet.

Carl Erik Peters-Lehm har modtaget nedenstående fra sin tidligere seminarirektor Niels Kyndrup.

Uddrag fra bogen

»Mit levnedsløb 1919 - 1994«

Af Niels Kyndrup

Men undervejs havde jeg jo fået et problem. Jeg stammede.

Det havde vel stået på i flere år, men kun som den næsten uproblematisk gentagen af en enkelt stavelse (kloniske kramper). Måske helt fra min tid i Hadsund, hvor der var en dreng i gården, som stammede, og som jeg gjorde nar af.

Men det blev nok værre i 4. og 5. klasse. Men det må jo være blevet slemt, for i 5. klasse blev jeg sendt ud på Statens Institut for Taleliddende. Med sporvogn. Det lå i Rosenvængets Allé. En venlig lærer, N.I.C. Jørgensen. Vi sagde med taleøvelser systematisk: ma, me, mi, mø, mu, mø. Og det hjalp. Efter 6 uger talte jeg flydende. Ingen problemer.

Jeg måtte jo have fortalt mig selv ved disse øvelser, at jeg kunne sige alting. Altså en slags suggestion.

»hvor der var en dreng i gården, som stammede, og som jeg gjorde nar af«

Vi brugte hele dagen, fra 9 til 3, på at sige taleøvelser og læse højt. Det gav åbenbart den selvsikkerhed, at jeg nu havde fået indbygget, at jeg kunne sige alt. (Jeg var væk fra skolen i 6 uger, og senere var jeg jo væk 3 mdr. i mellemskolen, men det har i min lange erfaring med mig selv og andre, aldrig været noget problem, at dygtige elever forsømte undervisningen!)

»Jeg sagde beslutning i stedet for afgørelse eller omvendt«

Men lidelsen kom hurtigt igen. Og i mellemskolen blev det meget slemt. Ikke mindst i fremmedsprog. Angsten på forhånd for at skulle sige bestemte lydsammensstillinger på engelsk kunne allerede ved forberedelsen gøre mig angst for morgendagen. Jeg havde altid udset sig særlige vanskeligheder, men kan i dag ikke sige hvilke. Det skiftede i nogle perioder.

I mere fri fremstilling fandt jeg ofte nogle lette forbindelser at komme i gang på. Ofte satte jeg et »ja«, eller et »for« foran. Jeg sagde beslutning i stedet for afgørelse eller omvendt, hvis jeg var i en anden periode. (I Amerika har man udgivet en synonymordbog for stammere.

Min meget senere gode evne til at finde præcise sproglige udtryk kommer nok fra den tid, hvor jeg altid tænkte i synonymmer.)

»Jeg kan næsten ikke holde ud at være sammen med stammere«

Men angsten var stor. Og det stod på i mange år. Talelidelsen har bestemt min religiøsitet og mit erhvervsvalg. Og måske min tolerance over for andre handicappede. Men med stammere er den ikke ret stor. Jeg kan næsten ikke holde ud at være sammen med stammere. Og det er nok årsagen til, at jeg ikke er gået professionelt ind i dette.

For jeg synes nok, at det man kalder stammebehandling på de officielle institutter, er elendig. Og udenfor er det kloge koner og mænds marked, som selv højt begavede mennesker falder for.

Vi havde først en engelsklærer, der hed Larsen, og senere en kvik en,

som hed Gellert. Min gode engel-skudtale har jeg lært af ham.

Taleproblemet var jo da også andre steder end i skolen. Næmlig når jeg gik byærinder, hvad jeg ofte gjorde. Jeg måtte komme i gang og tage det i den rækkefølge, jeg kunne sige tingene i.

Engang kunne jeg ikke sige »leverpostej«, sagde l-eeee, blev rød i hovedet, pumpede al luften ud af mig, og stønnede så et eller andet. Det er jo meddelelsen, der er lammet, så hvis der lige foran mig stod en leverpostej, pegede jeg bare, mens jeg frit og ubesværet sagde det. Nå, historien. I en pålægsforretning gik jeg en dag helt i stå over for leverpostej, og damen så på de andre kunder og sagde med høj røst: »Det er vel nok synd«. Jeg styrtede ud af butikken af bar flovhed. En boghandler tog det helt anderledes sagligt, da jeg en dag gik i stå. »Det var da pokkers ubehageligt. Har du det tit sådan?«.

»Og udenfor er det kloge koner og mænds marked, som selv højt begavede mennesker falder for«

Jeg ønskede mig den gang nogle butikker, hvor jeg kunne tage selv og være fri for at sige noget. Men selvbetjeningsbutikkerne var endnu ikke opfundet.

Men værre og værre blev det i skolen. Det var en sand lidelse. Jeg kan ikke tænke mig noget større handicap. Selv det at være stum var for mig et acceptabelt alternativ. Så forventede ingen da noget af en. Og hvad tænker andre egentlig om stammere. »Han kan jo godt«, konstaterer de af og til, »altså er det dårlig vilje, når vi skal sidde og høre ham stamme«. Og så det, at man ingen fælles erfaringer har med andre. Jeg har aldrig for alvor talt med mine forældre om dette. Og nærtstående venner, familie, ægtefælle og børn, har jeg aldrig delt de mange, mange års bitre erfaringer med. Jeg blev nok et ensomt menneske af det.

»Så drog min far og jeg atter til Statens Institut for Talelidende«

Da det blev værre i skolen, skrev klasselærer Eskesen i karakterbogen: »Niels'es tale er nu værre end nogensinde. Der må gøres noget«.

Så drog min far og jeg atter til Statens Institut for Talelidende, som nu lå i den nedlagte Jernbaneskole i Hellerup, Rygårds Allé 45. Og jeg blev genoptaget.

Ikke hos N.I.C. Jørgensen, men hos en hr. Fischer. Han virkede mere doven og havde en anden metode. Han lærte os at »messe«,

tale langsomt og syngende. Og der gik år, måske hele livet, før jeg lagde disse uvaner af igen.

Denne gang var jeg der vist i 3 mdr. Vi var både børn og voksne. Fra 5 til 40 år. Vi sagde igen taleøvelser og læste individuelt historier højt. Og prøvede at genfortælle dem. Men det meste var individuel undervisning. Og der var ikke noget krav om at høre på de andre (hvad der næsten kunne være skadeligt, da man stammer på mange forskellige måder, ofte med uvaner indbygget, fx med medbevægelser med arm eller hoved, for ligesom med vold af hjælpe talen frem).

Nå, men man måtte mest gøre, hvad man ville. Og det er man vel aldrig blevet dummere af. Jeg lærte at spille skak. Og det har jeg da haft glæde af. Jeg gik hjem og lærte min far det. Og så spillede vi om 5-ører til en biografkasse. Og gik i Windsor til 1 krone og 5 øre. Min far mindes jeg nu altid med glæde.

Taleinstituttet var forøvrigt en smuk skolebygning. Det var jo en kostskole. De fleste boede der. Der

var en stor spisesal, hvor vi tilgående elever kunne spise vor medbragte frokost hver dag. En dannet, voksen elev, lagde hver dag sit madpapir pænt sammen, så det ikke fyldte noget i affaldskurven. Det har jeg lært af ham.

Undervisningen hjalp igen, men meget kort. I løbet af et par måneder var problemet lige så stort igen.

»60 kr. svarede jo dengang til en pæn ugeløn«

Ind imellem faldt min far og jeg over en annonce i Hjemmet fra noget, der hed Nordisk Taleinstitut. Vi tog derud og talte med den kloge mand, som havde opfundet et gummifjederletmetalapparat til at tage i munden og tale med. Hvis jeg gjorde det ½ time hver dag, samtidig med at jeg sagde nogle øvelser, skulle det nok hjælpe. Så gav vi 60 kr. for apparat og øvelser, og så skulle det nok hjælpe. 60 kr. svarede jo dengang til en pæn ugeløn. Og de mange spildte morgentimer. Hjalp ikke.

Jeg arbejde meget i min fritid med at holde folks haver. Mest med at holde græsplæner. Med maskine. Og med saks i kanterne. Og ukrudt. Alt mod betaling naturligvis.

Men ud af alt det havearbejde, opstod den idé hos mig, at jeg jo nok skulle vælge et erhverv, som var praktisk og kunne være ordløst, og jeg fik den tanke at vælge et erhverv, hvor det var overflødigt at tale. Jeg ville gerne prøve at være landmand, for jeg stammede jo heller ikke, når jeg talte med dyr. Det var jo kun mennesker, der havde den mærkværdige indflydelse på en, at jeg gik i stå i talen. Det er jo meddelelsen, der er ramt. Ikke andet!

Min far skaffede mig en ferieplads hos nogle folk på Fyn, for at jeg kunne prøve at være landmand.

Hjem og gå i 4. ml. Det gik helt godt i skolen, vel også fordi det allestedsnærværende stammeproblem gjorde, at jeg måtte overforberede mig. Det gjaldt om at være velforberedt. Man skulle ikke kunne sige, at jeg, foruden at jeg stammede, også var dum og doven. Så jeg fik stadig bedre karakterer. Men usikre var de.

Nå, men stamme gjorde jeg jo, så jeg ville ud af skolen efter 4. ml. og være landmand. Min far, som vist hurtigt med sit udadvendte væsen skaffede sig forbindelser,

skaffede mig en plads som landvæsenselev ude i Ishøj.

»Det blev klart for mig, at det ikke var udpræget lyst til landbruget, som havde drevet mig i mit erhvervsvalg«

Men før jeg skulle tiltræde skulle Bertel og jeg på vort livs cykeltur Danmark rundt i 3 uger. Bertel var min bedste ven og sidekammerat. Vort første overnatningssted var på fars hjemhotel på Fyn, Hotel Hans Tavsens i Odense. Men ellers kørte vi frem mod Jylland. Jeg husker, vi ellers skulle bo på vandrerhjem. Hjemturen erindrer jeg ikke meget fra. Men vi må jo have været med 2 færges, for Lillebæltsbroen blev først færdig året efter, i 1935.

Men værre - og mere skæbnebestemmende var det, at jeg på vejen hjem kørte og fortrød, at jeg havde meldt mig ud af skolen og ville være landmand. Jeg syntes pludselig, at disse bønder så noget dumme, eller skal vi sige forslæbte ud. Så jeg tog hjem og sagde til mine forældre, at den landvæsensplads kunne de godt afbestille og melde mig ind i realklassen i stedet.

Det blev klart for mig, at det ikke var udpræget lyst til landbruget, som havde drevet mig i mit er-

hvervsvalg, men angsten for at tale. Og på den måde kom jeg jo aldrig af med min stammen.

»Det gjaldt altså om at blive overlegen - eller lade som om jeg var det«

Jeg gik så i realklassen. Det gik stadig ikke så godt med talen i skolen. Victor Petersen, min meget dygtige historielærer, måtte lave en skriftlig prøve, når jeg skulle have terminskaraktet.

Jeg måtte arbejde med den stammen. I lange perioder stod jeg en time før op og øvede mig. Og jeg måtte tænke over konsekvenserne, at det skulle blive så vigtigt, at jeg ofrede alt for at kunne mestre dette. Stammen er jo situationsbettinget. Når jeg talte til drengene i K.F.U.M. var der aldrig noget i vejen. Lidelsen skulle altså overvindes. Jeg stammede jo ikke, når jeg var tryk og sikker, d.v.s. var på lige med eller over sine omgivelser.

Det gjaldt altså om at blive overlegen - eller lade som om jeg var det. Mange har da også i mange år kaldt mig en overlegen »Satan«, som jo næsten ikke var til at holde ud at være sammen med. Jeg måtte bestemme mig for at blive noget, hvor jeg skulle leve af at tale. Det måtte blive lærer eller præst.

Så måtte det blive lærer. Det havde jeg jo allerede været, siden jeg var 15 år, som leder i K.F.U.M.

Jeg fastholdt mit ønske om at blive lærer. Men da jeg tog realeksamen i 1935, var jeg kun 16 år, og jeg skulle være 17 for at få lov at begynde på seminariet.

Så der skulle altså gå et år. Min far skaffede mig så arbejde hos min onkel Johan.

Jeg erindrer ikke andet, end at jeg var tilfreds med det år.

»Mest bad jeg om, at jeg måtte komme over stamningens kvaler«

Jeg cyklede ind til Nørregade 11 ude fra Hoffmeyersvej med min madpakke, som mor havde smurt. Og jeg arbejdede bravt. Mest med at pakke tæpper ind. Og når de var pakket ind, ringede jeg til 11 555 efter et trehjulet cykelbud. Jeg husker nummeret, for det var en daglig bekymring, om jeg kunne sige nummeret, der jo begyndte med en sprængansats. Drejetelefonerne var ikke opfundet.

En ting var herligt ved dette liv, at jeg havde fast arbejdstid. 9-5 og så helt færdig. Sådan fik jeg det aldrig siden i mit lange arbejdsliv. Altid var der noget, der ikke var færdigt. Altid noget til i morgen, jeg lige skulle tænke på, inden jeg sov.

Jeg lærte at bede. Og jeg bad meget. Mest bad jeg om, at jeg måtte komme over stamningens kvaler. Det stod for mig som mit dybeste behov.

Jeg havde jo en idé om, at jeg selv kunne gøre for det. Jeg kunne bare gøre mig umage, gøre noget. Så jeg bad om tilgivelse.

Men dagens kamp for at undgå at stamme var nok den hårdeste. Og ingen kunne man betro sig til. Jeg var dødtræt om aftenen, når dagens kamp var forbi. I morgen skulle det blive bedre. Da ville Jesus nok hjælpe en med det. Og jeg glemte heller ikke at sige tak, når det var gået bedre.

Jeg tog nogle vældige beslutninger ind imellem. Jeg husker en højtidelig beslutning, d. 22. september 1933, hvor jeg i min dagbog skrev, at fra i dag skal det blive bedre med min stammen. Fra den dag gik det bedre, om ikke dag for dag, så år for år. Derfor fejrer jeg altid denne dag med mig selv. Aldrig med andre. For der er ingen, der vil forstå, hvor betydningsfuld datoen er. Og at jeg har stammet som ung, kan man da ikke blive ved med at fejre. Vel? Og selv om jeg er 99% helbredt nu, er jeg altid fløv over at tale om det. Så det har været den ensommes kamp, og den ensommes triumf. Da jeg stammede havde jeg kun det ene problem. Efterhånden som det gennem årene blev bedre, fik jeg da andre problemer.

Det var meget rart at gå på seminaret. Jeg havde stadig bekymringer med talen. Men for det meste var det angsten på forhånd, som var mest generende. Jeg skjulte min stammen, så godt jeg kunne (gik ikke rundt med den åbne bekendelse af defekten, så var jeg da aldrig blevet til noget!). Jeg brugte ordvalg, derfor er jeg som nævnt dygtig til synonymmer, så jeg startede med de ord, som var lettest at komme i gang med.

Kun i tysk var det stadig svært. Og alligevel var det tysklæreren Smith, der reddede mig, for jeg har senere fået fortalt, at man var ved at smide mig ud efter 1. klas-

se, men Harald Smith havde sagt, at det havde han set rette sig før. Senere gik jeg til undervisning hos cand.theol. Ruth Vermehren. Danmarks første kvindelige præst. Hun fik mig til at tale hurtigere.

Og i bogens appendix:

Det blev i mit liv væsentligt for mig at komme til vejs ende m.h.t. kompensation for min stammen. Derfor fik jeg en særlig ambition m.h.t. kvalitetskravet i taler og foredrag.

Selvterapidiskette

Sekretariatet har modtaget et par demodisketter af et selvterapiprogram (Dr. Fluency), udviklet i Israel.

Hvis du er interesseret i at kigge på det kan du låne disketterne på sekretariatet.

Lene

Ja, vi griner når vi stammer...

Af Claus Christophani

Dette har du aldrig set før! En teatergruppe med 4 unge stammere, der griner sammen over noget så alvorligt som et talehandicap. Det er sort humor fyldt med glæde. Det er sjov og underholdende. Det er "The Great Stuttering Road-Show!"

Åh kære læser, gid du havde været med i Vejle forleden weekend. I gymnastiksalen på kommunens kursusejendom. På tværs af sund fornuft stod vi der: Carl, Trin, Tuja og Claus. Og improviserede. Vi legede med ordene. Og vi stammede - uden at skamme os. Desuden var det komisk og sjovt.

Teatergruppen er en af FSDs aktiviteter i år. Med fondstilsbud - som vi p.t. ikke har fået bevilget - rejser vi rundt til efteråret og oplyser på en underholdende måde om, hvordan det egentlig er at være stammer. 10 skoler med unge mennesker vil vi besøge.

Idéen kommer fra Trine Andersen, 20 år. En rar pige, selvom hun er københavner. Sangene - og de er rene hit - er skrevet-/komponeret af Carl Nielsen, 29 år. De to og Tuja Berg, 18 år og heldigvis jøde, har erfaringer med skuespil.

Jeg selv (32) er jøde, og har ingen kendskab til skuespil.

Og dog. Har ikke alle stammere erfaring med skuespil. Er vi ikke - sommetider - i det ydre lidt pæne og høflige og mere stille, end vi er i det indre? For at klare sig på livets scene, gemmer vi måske os bag en maske. Skjuler dette uvæsen - dette usammenhængende spastiske kendetegn, som er vores egenart. Gør vi ikke?

I "The Great Stuttering Road-Show!" har masken fået krænget indersiden udad. Og vi ler meget, fordi den der er undertrykt, han/hun har brug for latteren og livsglæden mere end nogen anden.

Grædt har vi alle over at bære rundt på en uregerlig mund og en epilepsi-ramt tung. Vi har grædt. Men gråden gør intet menneske stærkt. (?) Latteren - den gode fyldt med kærlighed - den gør stærk.

Teaterprojektet er med andre ord ikke for sjov, selvom det er sjovt.

Årsberetning 1996

Ved Henrik N. Jensen

Beretningen i år er lidt anderledes end de foregående årsberetninger, idet nogle af de følgende kapitler er skrevet af dem i bestyrelsen, som har været ansvarlig for det gældende område. Af overskriften til det enkelte kapitel vil det fremgå, hvem det er skrevet af.

Generelt tilbageblik (Henrik)

Jeg synes året har forløbet tilfredsstillende; men FSD har stadig et for stort frafald af medlemmer. Årsagen til frafaldet vides ikke, men jeg har igennem årene fået den forklaring fra flere, at da de ikke længere har et stamme-problem, ser de ikke længere et behov for at være medlem af FSD - Foreningen for Stammere i Danmark. Bestyrelsen har dog besluttet, at alle der ikke længere er medlem og ikke har meldt sig ud skriftligt vil blive kontaktet.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på at det ikke er en betingelse for at være medlem, at man har et stamme-problem. Det vil være en stor støtte for dem, der har et problem, at også dem der har overvundet egne problemer fortsætter i FSD.

Det er også glædeligt, at der er flere, der for tiden arbejder med nogle meget spændende projekter så som teaterprojekt, netværksprojekt samt iværksætterprojekt.

Bestyrelsesarbejdet (Henrik)

Vi har i det forløbne år haft 5 bestyrelsesmøder. Som et forsøg har vi i bestyrelsen forsøgt at sikre hinanden en løbende orientering ved at faxe en statusrapport rundt til hinanden med hvad der er sket inden for ens ansvarsområde. Det skal ses i lyset af at det er meget svært at samle bestyrelsen således at alle har mulighed for at møde op.

Jeg er desuden begyndt at overføre FSD's dokumenter til EDB. Dels for at skabe plads hjemme ved mig selv dels for at give overblik over tanker og ideer der har været fremme tidligere samt mulighed for at finde diverse modtagne breve m.m.

Pressen (Henrik)

Stammen og FSD har i det forløbne år fået en bedre dækning i medierne bl. a. som en følge af tiltag fra DaVS - Dansk Videnscenter for Stammen samt i for-

bindelse med vores jubilæumskonference. Jeg har fået flere reaktioner fra organisationer tilknyttet DSI, som har bemærket denne øgede omtale i medierne, hvilket jeg tyder som et tegn på at folk gerne vil have mere viden om stammen.

Med baggrund i TV-serien "Bryggeren" på Danmarks Radio, som omhandler familien bag Carlsberg, hvor sønnen var stammer har vi kørt en mindre annonsekampagne i en af de store landsdækkende aviser, hvori vi gør opmærksom på FSD's eksistens. Den har haft rimelig god effekt bl.a TV2-udsendelse, flere artikler i aviser samt radioudsendelse og flere henvendelser til foreningen.

Forældrelejre (Lourdes)

I år har vi holdt to weekendlejre.

Ni familier var med den første weekend og otte familier den anden.

I begge weekender havde vi ét afbud på grund af sygdom i familien.

Professor Bernard Hartman fra Norge samt hans medarbejder Tom Green deltog i den første weekendlejr. Professor Bernard Hartmann holdt et foredrag om sit syn på stammen.

I slutningen af hver weekendlejr blev der valgt ansvarlige for lejrene i 1997. Hvis du er interesseret,

kan navnene på de ansvarlige fås hos sekretariatet v/Lene Hansen.

Børnestammevideo (Claus)

FSD har ladet fremstille en video fra årets Samsølejr. Videoen viser et fragment fra virkeligheden, hvor stammebørn, deres forældre og professor Bernard-Thomas Hartman (USA) berører nogle af børnestammens aspekter.

Videoen er fremstillet som low-budget. Den er kopieret i nogle få eksemplarer.

25 års jubilæumskonference (Henrik)

Jubilæumskonferencen var et af de største arrangementer FSD har stået for i alle 25 år. Alle i det nedsatte udvalg havde gjort et fantastisk godt stykke arbejde. Konferencen har sat et varigt minde i deltagernes bevidsthed.

Det var samtidig også glædeligt med den store opbakning medlemmerne viste ved at møde op fra alle dele af landet.

Jeg vil arbejde for at FSD også i fremtiden vil lave lignende konferencer.

Ungdomsarbejdet (Stine)

Der blev forsøgt arrangeret et besøg i efterårsferien hos den engelske stammeforening; men desværre blev vi tvungent til at

aflyse dette p.g.a. at det var svært at få truffet de nødvendige aftaler tids nok.

ELSA arrangerer igen i 1997 i Holland et ungdomsmøde for to deltagere fra hvert af medlemslandene. Det første blev holdt i forbindelse med verdensstammekongressen i Linköping, Sverige i 1995 og blev en meget stor succés. Om mødet i Holland se artikel i Stammebladet nr. 1 1997.

Forskning og udvikling (Anders)

FSD's indsats inden for forskning og udvikling har hovedsageligt bestået i samarbejde med Dansk Videnscenter for Stammen, hvor vi er repræsenteret i bestyrelsen.

Videnscentret har i det forløbne år, ud over de basale aktiviteter som vidensindsamling og formidling m.v., afholdt et kursus om løbsk tale, afsluttet et skoleprojekt med udarbejdelse af informationsmateriale, afsluttet et projekt om formidling af viden til sundhedsplejersker, pædagoger og dagplejere, og indgået som samarbejdspartner i et projekt om "effektmåling" af stammebehandling af førskolebørn, og - den aktivitet der vel nok havde størst mediemæssig effekt, et projekt omkring stammen og arbejdsmarkedet, afsluttet med en

række informationsmøder i hele landet.

Videnscentrets arbejde har betydet et betydeligt "løft" for stammearbejdet og vidensniveauet i Danmark, og alle grupper af brugere af centret har udtrykt stor tilfredshed med de opnåede resultater og den service centret yder. Det er derfor vigtigt at centret bevares, også ud over den fastlagte forsøgsperiode. Dette synspunkt har FSD formidlet til Socialminister, Undervisningsminister og DSI, i breve afsendt i efteråret 1996.

Forlagsvirksomhed/boghandel (Anders)

Omsætningen af FSD's egne pjecer, især "Stammer du?" har været noget vigende i 1996, måske fordi institutionerne, der er de største kunder, har købt til lager (med rabat), måske fordi de trænger til revision eller afløsere. Det er besluttet at illustrationsmaterialet i pjecerne skal "opdateres" ved genoptryk.

FSD forlag har fået det danske agentur på bogen "Når dit barn stammer" af Lennart Larsson, oversat fra svensk af Per F. Knudsen.

FSD har søgt, og fået, tilskud fra Sygekassernes Helsefond og Ole Kirks Fond til oversættelse af bogen "Stamning" af Per Alm, fra Svensk til Dansk. Oversættelsesarbejdet udføres af Hermann Chri-

stmann og vil være afsluttet i løbet af foråret 1997. Bogen vil udkomme på Gyldendals forlag.

“Selvterapi for Stammere” af Malcolm Fraser, USA, er blevet revideret og delvis nyoversat. Bogen vil udkomme i 1997.

Nordisk Stammeseminar (Henrik)

Nordisk Stammeseminar 1996 fandt sted i Esbo, Finland. Kursustedet lå i meget skønne omgivelser, hvilket arrangørerne havde benyttet sig af, idet de havde arrangeret en vandringsstur, som optakt til seminaret.

Seminaret bestod af foredrag og workshops. Så der var noget for enhver smag.

I forbindelse med seminaret holdt de nordiske landes formænd et møde for at drøfte det videre samarbejde landene imellem. Et af resultaterne fra dette møde blev at vi udtrykte vores forbavselse over den manglende støtte Málbjörg fik fra den islandske stat.

Et andet resultat blev, at SSR arrangerede et nyt møde i februar 1997 i Stockholm. Da denne beretning er skrevet før dette møde vil en beretning om resultatet af dette møde blive en del af den mundtlige beretning på årets generalforsamling.

ELSA (Per F. Knudsen)

Det europæiske samarbejde blandt stammeforeningerne har nu eksisteret i 7 år. Nogle år har der været afholdt to møder, mens der andre år kun har været afholdt et møde pr. år. I 1996 blev der afholdt et møde, nemlig i Köln i oktober måned. Temaet for dette møde var “Stammeres selv-hjælp og talepædagog-professionen”. Der var to oplæg på mødet, et af Jan Bouwen (talepædagog fra Holland) og et af Åke Byström (stammer og talepædagog fra Sverige). Oplæggene dannede baggrund for diskussion om selvhjælp versus professionel behandling.

ELSA har forskellige aktiviteter igang imellem møderne. Nogle af aktiviteterne er (har været): undersøgelse af mulighed for nedslag i telefontaksterne for stammere i de forskellige lande, oprettelse af en ELSA-homepage, planlægning af og ansøgning om midler til afholdelse af en ungdomskonference, Nyhedsbrevet “Voice of ELSA” etc. Voice of ELSA er godt nok ikke udkommet det sidste års tid p.g.a. manglende tid hos redaktøren, Tim Powell.

Med afslutningen af HELIOS 2 ved udgangen af 1996 vil den fremtidige situation for afholdelse af ELSA-møder være noget usikker, idet det ikke vides om der vil blive bevilget tilskud til afholdelse af møder mere.

ISA (Per F. Knudsen)

ISA, der blev etableret i sommeren 1995, har etableret 6 arbejdsgrupper:

- en database/internet-gruppeen børn og stammen-gruppe
- en gruppe vedr. kontakt til andre lande (der ikke er medl. af ISA)
- en PR-gruppe
- en stammen og arbejdsmarkedsgruppe, og
- en "telefon-selskabs"-gruppe

I "One Voice", ISA's nyhedsbrev, der har været bragt i Stammebladet nr. 5, har hver gruppe kort refereret deres aktiviteter.

IFA (Per F. Knudsen)

IFA's tidsskrift "Journal of Fluency Disorders" udkommer 4 gange om året. Tidsskriftet bringer artikler om forskning- og behandlings-emner etc. Dansk Videnscenter for Stammen en begyndt at bringe en oversigt over indholdet i Journal of Fluency Disorders. Ellers er det store emne i IFA næste års kongres i San Fransisco.

TBR (Henrik)

Vi har i årets løb afholdt et samarbejds kursus, hvori blandt andet indgik hvordan TBR skulle udvikle sig i fremtiden.

TBR har igen haft muligheden for at diskutere punkter af fælles

interesse med Amternes Tale Høre Samråd.

På mødet kom der fra flere sider en opfordringer til FSD om at tage fat i kommunerne for at få dem til at give et kvalificeret tilbud til forældre med stammende børn samt sikre stammeres overgang fra det kommunale til det amtskommunale system i forbindelse med endt skolegang, samt til at udarbejde en liste over behandlere som FSD har kendskab til har viden om stammen, som amterne kan anvende i deres tilbud. Det sidste med baggrund i en stigende mangel på arbejdskraft inden for området.

DSI - De Samvirkende Invalideorganisationer (Henrik)

Der har i årets løb blevet brugt en del kræfter på fornyelse af den interne Tips-/lottomfordelingsaftale, og heldigvis lykkes det til sidst et stort flertal af medlemsorganisationerne at blive enige om en ny aftale som løber til år 2001.

DSI har ligeledes brugt en del kræfter på forslaget til ny bista ndslov.

Internet (Henrik)

Jeg har været koblet op på internettet i det sidste års tid. Det har jeg været meget glad for, idet jeg har fået forøget min viden om

stammen samt de tiltag/synspunkter, der er fremme over hele verdenen via mailling-lists/newsgroups/homepages.

Der er uhyre meget stof om stammen til rådighed, både stof for stammere som forældre til stammende børn.

Dels har jeg brugt det til at kommunikere med flere af de øvrige medlemmer af FSD, hvilket igen har betydet en større/hurtigere information til disse medlemmer.

FSD har fået lagt vores pjece med oplysning om stammen og FSD ind på vores "homepage", som DSI står for (<http://www.dsi-org.dk/stammer>).

Jubilæumsfond (Henrik & Anders)

Som noget nyt vil vi i år uddele et legat til en eller flere, der har gjort noget for at øge kendskabet stammen og dermed fjerne myter og fordomme. Vi har drøftet i bestyrelsen om, vi skulle fortsætte med uddeling af et legat hvert år; men vi vil se tiden an.

Stammebladet (Lene)

Jeg synes 1996 var et godt år for Stammebladet. Der blev ændret lidt i layouten, indtil nu er der ingen der har klaget over det, så jeg regner med at du/I synes om det.

Indlæggene/artiklerne har været gode og interessante og nye skribenter meldte deres ankomst i 1996. En overgang var der mange indlæg, så havde jeg mulighed for gemme lidt til det næste blad, det var ret godt.

Jeg håber at 1997 vil bringe flere nye skribenter til og at de "gamle" skribenter stadigvæk holder pennen igang og sender et indlæg når de har noget på hjerte, så indlæggene vil strømme ind.

Send også gerne nogle illustrationer ind til stammebladet, så der kan komme flere billeder/tegninger i bladet.

Til sidst vil jeg gerne takke alle dem der har sendt indlæg til Stammebladet i 1996.

Stammebehandling (Claus)

FSD vil gerne bidrage til at behandlingsområdet kan vokse sig frodigt, og derfor har vi interwiewet forskellige typer af stammebehandlere til Stammebladet. Det er hensigten også i 1997 at bringe nogle artikler med forskellige tilgangsvinkler til behandlingen af stammere for at bidrage med inspiration og oplysning.

Formandens tanker om fremtiden

Henrik N. Jensen

Pressetalsmand

Med baggrund i hvad jeg skrev i årsberetningen under afsnittet om "Pressen", må det være på tide at FSD får en ansvarlig for kontakten til medierne både den talte som den trykte. Stammens mysterier gør det til et spændende område for journalister.

Fagligt udvalg

Et fagligt udvalg kunne være med til at styrke FSD både internt som eksternt.

FSD får flere henvendelser fra stammere/forældre om hvad de skal gøre i en konkret situation.

Det kan samtidig være med til at klæde bestyrelsen på i dens arbejde med at gøre det nuværende behandlingstilbud bedre.

Oktober-mødet 1997

Jeg kunne tænke mig at emnet på dette års oktober-møde bliver: Ligebehandling af stammere. Med dette tænker jeg specielt på skolesituationen og situationen på arbejdsmarkedet, hvor DaVS-rapporten viser at ansættelsespersonerne ikke er så ligeglade med stammen som de giver udtryk for når man ellers taler med dem om stammen.

Bestyrelsesarbejde - Noget for dig?

Kunne du tænke dig at prøve kræfter med bestyrelsesarbejdet i FSD, er en suppleantpost måske noget for dig.

Suppleanterne deltager normalt på lige fod i bestyrelsesarbejdet; hvis de har lyst. Du kan derfor afprøve bestyrelsesarbejdet uden at "love for meget".

Indkaldelse til ordinær generalforsamling

den 19. april 1997, kl. 13:30
Scandinavian Congress Center (ved Musikhuset)

Radisson/SAS Hotel, Margrethepladsen 1, Århus C, tlf.: 8612 8665

Dagsorden er ifølge lovene:

1. Valg af dirigent og stemmetællere.
2. Formandens beretning.
3. Revideret årsregnskab.
4. Indkomne forslag.

Der er indkommet to forslag fra Claus Christophani, vedrørende ændringsforslag til lovenes § 2 og 3. Se side 27 for tekst og begrundelse

5. Fastsættelse af kontingent og tilskud til lokalafdelinger.

Bestyrelsen foreslår: Kontingent uændret 60 kr

Lokalafdelingstilskud uændret 100 kr

6. Budget (se forslag side 25)

7. Valg af formand.

Henrik N. Jensen genopstiller

8. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen.

3 bestyrelsesmedlemmer til to-årig periode

Anders, Jytte og Calle er på valg

2 suppleanter til ét-årig periode

Lourdes og Steen er på valg

9. Valg af statsautoriseret eller registreret revisor.

Bestyrelsen foreslår genvalg af RVT-revision.

10. Valg af kritisk revisor og suppleant.

Hermann Christmann og Torben Møller Jensen er på valg

11. Eventuelt.

Husk: Gyldigt **medlemsbevis** (kvittering) til generalforsamlingen.

Program for legatuddeling og generalforsamling

Lørdag den 19. april.

12:00 - 13:00	Reception og overrækkelse af jubilæumslegat (med lettere frokost)
13:30 - 16:30	Generalforsamling med kaffepause
16:45 - 17:30	Nordisk Stammeseminar 1998
Hvor? Hvilket tema? Idé-indhentning, Nedsættelse af arbejdsgruppe
17:45 - 18:30	Konstituerende bestyrelsesmøde
19:00 -	Spisning (FSD er vært; men tilmelding nødvendig)

Transport

Transportudgifter (DSB 2. klasse eller egen bil) ud over 50 kr refunderes (bilag skal indsendes).

Middag

Husk tilmelding til Sekretariatet (telefon, fax, brev eller e-mail) inden den 5. april.

Overnatning lørdag til søndag

Overnatning på billigt hotel arrangeres,
Dobbeltværelse kr. 100 - Enkeltværelse kr. 200.

tilmelding til sekretariatet inden den **5. april**.

Overnatning fra fredag til lørdag kan evt. arrangeres.

Brevstemmer til bestyrelsesvalg

Brevstemmer skal være bestyrelsesformanden i hænde senest to dage før generalforsamlingen (17. april) og sendes til:

Henrik Jensen, Tusborgvej 8, 9310 Vodskov.

Mærk kuverten med **afsender** og **“brevstemme”**, så vil den først blive åbnet på generalforsamlingen.

Balance pr. 31. december 1996

Resultatoppgørelse for 1996

Bestyrelsens budgetforslag

De folkevalgte revisorers beretning for regnskabsåret 1996

Ved Hermann Christmann og Torben Møller Jensen

Foreningen har i høj grad været i stand til at søge og få eksterne midler til specifikke projekter, idet indtægtsposten "Andre tilskud og gaver" er steget fra 24 tusinde i 1995 til 113 tusinde i 1996. Dette er en positiv udvikling, omend den jo også stiller den kendsgerning til skue, at frivilligt arbejde meget ofte omfatter papirarbejde i et omfang, som mange ildsjæle opfatter som irriterende og generende, hvilket ikke er ukorrekt. Men det er et forhold, som er fælles for de fleste foreninger, og som ikke bliver mindre i fremtiden.

Bestyrelsen har i budgettet for 1997 taget højde for, at der i 1996 har været en aftagende aktivitet på nogle områder, bl.a. posterne "Forældrearbejde" og "Seminarer" (som også indeholder kursusvirksomhed). Det er positivt, at bestyrelsen således er opmærksom på, at det er væsentligt at bevare en kontinuitet i disse aktiviteter, der er med til at profilere foreningen, og som er en af måderne at få nye medlemmer på.

Den planlagte styrkelse, med bedre teknik og øget journalistisk aktivitet, af Stammebladet, som er foreningens ansigt udadtil, falder naturligt i tråd med foreningens almene udvikling hen mod større stabilitet og modenhed.

Vi bifalder bestyrelsens hensigt med at opnå en egenkapital i foreningen svarende til et års omsætning. En sådan økonomisk polstring giver mulighed for velovervejede beslutninger.

Slutteligt vil de folkevalgte revisorer gøre opmærksom på bestyrelsesmedlemmers pligter og ansvar, som bl.a. står beskrevet på side 69 ff. i Ole Artmanns bog: *Regnskabsaflæggelse i foreninger og organisationer*. Udgivet af RVT-revision.

Hjørring/Århus den 4. marts 1997

Indkomne forslag til generalforsamlingen

Claus Christophani har indsendt flg. to forslag til ændring af §§ 2 og 3 i lovene.

Forslag 1:

§ 2 foreslås ændret til:

Foreningens formål er at

- hjælpe medlemmerne med at få adgang til undervisning og behandling der kan mildne/helbrede talelidelsen
- oplyse offentligheden om stammen og stammere vilkår
- støtte forskning i stammens årsager, dens forebyggelse og behandling.

Begrundelse for at ændre § 2: FSDs medlemmer fortjener en aktiv forening, hvor medlemmernes personlige interesser er foreningens primære virke.

Forslag 2:

§ 3 foreslås ændret til:

Som medlem kan optages stammere. Ikke stammere kan optages som støttemedlem. Medlemmer og støttemedlemmer har samme stemmeret og valgbarhed til bestyrelsen; dog kan antallet af støttemedlemmer i bestyrelsen højst udgøre 1/3 af bestyrelsens pladser.

Begrundelse for at ændre § 3: Hensigten er at bringe medlemslisten i overensstemmelse med foreningens navn: Foreningen for Stammere i Danmark - samt overensstemmelse med forslag til ændring af § 2. Pårørende til stammere og andre med interesse i stammen, stammeforskning og stammebehandling får indflydelse som støttemedlemmer.

Kort rapport fra ELSA-mødet i Köln, efterår 1996

af Per Fabæch Knudsen

Sammenslutningen af de europæiske stammeforeninger, ELSA, holdt sit - efterhånden - årlige møde i oktober 1996 i Köln i Tyskland.

Udover de forskellige formelle punkter og beretning om arbejdet i ELSA og dets medlemsorganisationer, indeholder et ELSA-møde altid et konkret emne. Sidste gang - i 1995 i Danmark - var det om stammen og arbejdsmarkedet. Denne gang var det om "Selvhjælp for stammere versus talepædagoger".

Der var to oplæg, der dannede baggrund for diskussion i grupper. Det første oplæg hed: "Hvad forventer talepædagoger af selvhjælpsgrupper?" Det blev givet af talepædagog Jan Bouwen fra Holland. Det andet oplæg hed: "Hvad forventer selvhjælpsgrupper af talepædagoger?" Dette oplæg blev givet af Åke Byström fra Sverige. Han er både talepædagog og stammer og har været formand for den svenske stammeforening indtil for nylig.

Der var deltagere fra 16 forskellige lande fra Europa, herunder fra 4 tidligere østeuropæiske lande og fra alle de nordiske lande. Det er

klart, at der med den bredde, deltagerne repræsenterer, må være stor forskel i erfaringer og opfattelser. Vi i norden har været vant til et rimeligt udviklet behandlingssystem - især når vi sammenligner os med flere af de andre lande. Derfor er begrebet "selvhjælp" ikke så udbredt og udviklet i de nordiske lande, som man f.eks. ser det i Tyskland - og det har heller ikke den samme betydning her. Det gør selvfølgelig, at diskussionerne må tage udgangspunkt i en afklaring af, hvad man mener, når man snakker om "selvhjælp". For os er "selvhjælp" det, vi laver på foreningsniveau: at støtte mennesker, der stammer, information om stammen, forældrerådgivning etc. For andre er "selvhjælp" lig med "egen behandling" af stammen, som oftest i grupper så man kan hjælpe og støtte hinanden. For andre igen er det en kombination af de to forståelser af begrebet.

Selv om vi - de ca. 35 deltagere - havde disse forskellige opfattelser af begrebet "selvhjælp" nåede vi i gruppediskussionerne frem til nogle konklusioner. Her er nogle af dem:

- De enkelte landes foreninger (stammeforeninger og talepæda-

gogforeninger) bør stræbe efter jævnligt at mødes og udveksle information, f.eks. på bestyrelses- eller udvalgsniveau.

- Stammeforeninger og talepædagoger bør give klart udtryk for deres formål og holdninger med det formål at kunne arbejde effektivt sammen.
- Lokalafdelinger (eller lokale selvhjælpsgrupper) bør holde kontakt med talepædagogstuderende fra de regionale uddannelsessteder (Lærerhøjskoler) for at fremme en læreproces for begge parter.
- Begge grupper bør have noget at tilbyde hinanden.

Hvorvidt konklusionerne vil få betydning for arbejdet i de nationale stammeforeninger og i et eventuelt samarbejde fremover med talepædagoger (eller talepædagogforeninger) kan kun fremtiden vise.

I hvert fald er det interessant at se, at der er en interesse rundt omkring i de europæiske stammeforeninger i at nedbryde "fjendebilledet" af talepædagoger, hvis man ellers kan sige, der har været et sådan.

Man vil gerne samarbejde om det fælles mål, at lave bedre stammebehandling for dem, der har behov herfor. Tilbage står at finde ud af, om talepædagogernes foreninger i de forskellige lande også er interesserede i at gå ind i et mere eller mindre udbygget samarbejde?!

Som et lille appendiks til denne korte rapport vil jeg fortælle, at Peter Tonev fra Bulgarien anmodede mig om at spørge, om der er nogen i Danmark, der er i færd med at smide deres computer ud, fordi den er blevet forældet - så vil han i givet fald blive den *meget lykkelige* modtager af den. Henvendelse kan ske til mig.

Penneven i Italien?

FSD er, via internet, blevet kontaktet af en studerende fra Italien der gerne vil korrespondere med andre stammere.

Hans navn og adresser er:

Carlo Apicella

Via R.Wagner 160, I-41100 MODENA

Italien

E-mail address: apicella@morgana.unimo.it

The Great Stuttering Road-Show

Bryggeriet Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen har netop meddelt, at man med glæde udbetaler kr. 15.000 som økonomisk støtte til FSD's stammende teaterprojekt.

Teenagerlejr på Bornholm (Lourdes)

Lourdes vil i sommeren 1997 sammen med en familie på Bornholm arrangere en teenagerlejr på Solskinsøen.

Efterlysning - unge søges

Er du ung, 18-25 år, har FSD brug for dig til blandt andet deltagelse i Europæisk Ungdomsmøde, omtalt i sidste nummer af stammebladet. Hvis er du interesseret, så henvend dig til:

FSD's ungdomsrepræsentant

Stine Pedersen:
Sundbyvestervej 99 vær. 111
2300 København S
Tlf/fax 3284 3210 pause 131
e-mail stinep@dorit.ihl.ku.dk

eller til:

FSD's sekretariat
c/o DSI
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
Tlf. 8686 2696
Fax. 8686 2796
E-mail fsd@post4.tele.dk

Hvem er det synd for?

- en video om børnestammen af Claus Christophani

FSD har fremstillet en video om børnestammen. Den blev optaget i eftersommeren 1996 på Samsø, hvor forældre med stammebørn holdt ferie og workshop. Videoen leverer ikke sandheden om børnestamning, men den berører vigtige aspekter omkring børn og deres stammen. Børnene fortæller selv og suppleres af deres søskende, forældrene samt professor Bernard-Thomas Hartmann.

Videoen er optaget på et lille budget. Dens kvaliteter er i højere grad at bringe et fragment af virkeligheden ud til seeren, end teknisk perfektion. FSD har kopieret videoen i et lille oplag - fortrinsvis til forældrene på stammelejren. Men andre interesserede kan også få tilsendt et eksemplar - så længe lager haves - for en pris af 50 kroner der dækker porto og ekspedition. Videoen varer 20 minutter.

Referat fra bestyrelsesmøde i Risskov den 9. februar 1997.

Dagsorden.

1. Godkendelse af dagsorden.
2. Regnskab 1996.
3. Tilskud til deltagelse i IFA-kongres 1997.
4. Tilskud til deltagelse i ISA-kongres 1998.
5. Budget 1997 & 1998.
6. Generalforsamling 19/4 1997.
 - a. Program
 - b. Valg (bilag)
 - c. Beretning (bilag)
 - d. Ordstyrer
 - e. Kritisk revisor
7. Jubilæumsarrangement m.m.
8. Information fra arbejds-/aktivitetsgrupper.
 - a. Forskning-/udviklingspolitik (Anders)
 - b. Børnestammelejr (Lourdes)
 - c. Forlagsvirksomhed (Anders)
 - d. Voksenkurser (Peder)
 - e. Forældrepolitik/-kurser (Calle)
 - f. Handicappolitik DSI/TBR (Henrik)
 - g. Informationsmøder - forældre/børn (Jytte/Lourdes)
 - h. Internationalt arbejde/ELSA (Per K.)
 - i. Medlemsmøder (Henrik)
 - j. Nordisk Stammeseminar i Danmark (best.)
 - k. Stammebladet (Lene)
 - l. Ungdomsarbejde (Stine)
 - m. Stammebehandling (Claus)
9. DaVS's fremtid.
10. Nordisk Stammeseminar 1997 & 1998.
11. ELSA ungdomsmøde juni 1997.
12. Evt.

Til stede: Henrik, Claus (ordstyrer), Calle (referent indtil kl. 16) & Anders (referent fra kl. 16)

Afbud: Stine, Peder, Jytte, Steen (suppleant), Lourdes (suppleant).

1. Godkendt dagsorden.
2. Ved manglende kontingentbetaling kontaktes »de frafaldne« for at høre, hvad der er årsagen til frafaldet.
Anders uddyber de poster i regnskabet, der procent vis er steget kraftigt, på generalforsamlingen.

Anders får mandat til at undersøge vilkårene for inddrivelse af gammel gæld til FSD.

Regnskabet godkendes med tilfredshed og i enighed.

3. Hermann Christmann rejser som foreningens repræsentant.
Grete Thorup og Dorte Hansen ydes et tilskud på kr. 3000 pr. person. Claus stemmer imod.
4. Per F. Knudsen rejser som foreningens repræsentant. Til øvrige medlemmers deltagelse afsættes kr. 6000 til dækning af deltagergebyr.
5. Nordisk Stammeseminar: Der ydes tilskud til deltagergebyret, dog max kr. 1000 pr. deltagende medlem.
'97 - budgettet blev vedtaget i enighed, med enkelte ændringer (bilag).
'98 - budgettet vedtaget med tilføjelser, forældrekurser kr. 70.000. Claus stemmer imod.
6. a. Henrik fremlagde forslag, som blev vedtaget.
Der forslås samme kontingentsatser kr. 60 i medlemskab, og kr. 100 i lokalafdelingstilskud pr. medlem.
b. Bestyrelsen forsøger at finde nye kandidat(er).
c. Taget til efterretning.
d. Kandidat er fundet.
e. Samme som i 1996.
7. Der var enighed om personen, der skal have legatet, Per F. Knudsen.
8. a. Intet at bemærke.
c. Intet at bemærke.
e. Ugekursus forsøges i 1998.
f. Henrik orienterede.
i. Oktobermødet foreslås afholdt i Vestsjælland og med emnet »Ligebehandling«. Nye aktiviteter i foreningen tages også op.
9. Forsøgsperioden vedr. videnscentre forventes forlænget til og med 1998.
10. Vedr. tilskud, se budget 1997 (pkt. 5).
Mulige emner til Nordisk Stammeseminar 1998: Hjælpemidler, Non verbal kommunikation. Opfordring til deltagelse i arrangement-gruppe på generalforsamlingen (HNJ).
11. Stine P. deltager med anden deltager som endnu ikke er fundet.
12. a. Claus oplyser at videoptagelserne fra Samsø gøres færdig og kopieres i 20-30 eksemplarer.
b. Arbejdsministeriet har udsendt forslag til »Bekendtgørelse om handicappedes ligestilling med andre personer ved ansættelse hos offentlige arbejdsgivere, bevilling af studiepladser m.v. og hyrekørsel«.
Forslag til FSD's svar efterlyses (HNJ/HC).
c. Det blev drøftet om der bør afsættes et rammebeløb til delvis dækning af medlemmers deltagelse i ekstern undervisning/terapi.

Lokalafdelinger

FSD yder tilskud til drift af lokalafdelinger. Tilskuddet fastsættes efter medlemsantallet i lokalafdelingen og udbetales ved henvendelse til kassereren eller sekretariatet.

Hvis du/I er interesserede i at oprette en lokalafdeling, eller bare holde et møde lokalt, vil sekretariatet være behjælpelig med at udsende invitationer til de lokale medlemmer, en repræsentant for bestyrelsen møder også gerne op.

Lokal repræsentation

FSD har kontaktpersoner rundt om i landet og er også repræsenteret i bestyrelsen på nogle taleinstitutter. Sekretariatet henviser til kontaktpersonerne i dit område.

Forældre-kontaktpersoner

Hermann Christmann
Bregnevej 10
9800 Hjørring
tlf/fax: 98 92 79 61

Jytte Søborg Andersen
Strandvejen 81
4600 Køge
tlf/fax: 53 66 13 71

Lone Hededal &
Per Laursen
Søndervangen 17
8260 Viby J.
tlf: 86 11 83 07

Marie-Louise Clemensen &
Finn Lillethorup Hansen
Januarvænget 86, Bramdrupdam
6000 Kolding
tlf: 75 51 80 54

Carl Erik Peters-Lehm
Rolighedsvej 136
5220 Odense SØ
tlf/fax: 65 97 22 12

Vivian Crawford
Skovvej 37, Espe
5750 Ringe
tlf: 62 62 38 81

FSD's JUBILÆUMSLEGAT UDDELES

Lørdag den 19. april 1997, kl. 12:15
Scandinavian Congress Center, Århus.
Se mere information side 5

GENERALFORSAMLING

Lørdag den 19. april 1997, kl. 13:30
Scandinavian Congress Center, Århus.
Se mere information side 22 - 27

ELSA UNGDOMSMØDE

Juni 1997,
Amsterdam, Holland
Se mere information nr. 1, 1997

IFA-KONGRES

Den 18. - 22. august 1997 i San Fransisco, USA
IFA's kontaktperson i Danmark:
Hermann Christmann
Bregnevej 10, 9800 Hjørring
Tlf/fax: 98 92 79 61
Se mere information nr. 1, 1997

NORDISK STAMMESEMINAR '97

2. eller 3. weekend i september 1997,
i Lillehammer, Norge

5. VERDENS STAMME-KONGRES for mennesker der stammer

5. - 9. juli 1998,
i Johannesburg, Sydafrika

Adresseændring!

Er din adresse forkert? - er du flyttet? - så husk at give
besked til sekretariatet på:
tlf.: 8686 2696, fax.: 8686 2796,
e-mail: LeneH@post3.tele.dk eller pr. brev

FSD's BESTYRELSE

Formand

Henrik N. Jensen
Tusborgvej 8
9310 Vodskov
tlf/fax: 98 29 21 70
H_Jensen@Post4.tele.dk

Bestyrelsesmedlemmer

Carl Erik Peters-Lehm
Rolighedsvej 136
5220 Odense SØ
tlf: 65 97 22 12
fax: 65 98 13 38

Stine Pedersen
Sundbyvestervej 99,v.111
2300 København S
tlf: 3284 3210 pause 131
stinep@dorit.ihiku.dk

Næstformand

Peder Nielsen
Brorsonsvej 2
8260 Viby J
tlf/fax: 86 11 63 53

Jytte Søborg Andersen
Strandvejen 81
4600 Køge
tlf/fax: 53 66 13 71

Suppleanter

Lourdes Aguirrebengoa
Ballenvej 53
8305 Samsø
Tlf/fax: 86 59 31 18

Kasserer

Anders Johansen
Hillerød
Post sendes til FSD.
tlf/fax: 48 24 12 38
AJohansen@post3.tele.dk

Claus Christophani
Vardevej 25
7100 Vejle
tlf/fax: 75 84 14 24

Steen M. Eriksen
Hørhaven 2, 1. th.
9000 Aalborg
tlf: 98 14 01 04

Du melder dig ind i FSD ved at:

Indbetale 60 kr på giro 2 19 95 48 eller ringe, skrive eller faxe til sekretariatet:

Foreningen for Stammere i Danmark
c/o DSI,
Kløverprisvej 10 B,
2650 Hvidovre
Telefon: 8686 2696 Telefax: 8686 2796

E-mail: LeneH@post3.tele.dk

Ved indmeldelse efter 1. oktober gælder medlemskabet også for det følgende år.

Video-bibliotek

Følgende videobånd kan lånes imod et ekspeditionsgebyr på kr. 50.

Lånetid én uge:

Vi stammer og hvá så
(Om unge/voksne der stammer).

Talelyst og stammeangst
(Om små børn der stammer, og deres forældre).

Ulven græder
(Billeder af børn der stammer).

FSD/Båndværkstedet DR

v. bl.a. Per F. Knudsen

M. Høyen Andersen/J. Pedersen

Bestilling/reservation: Sekretariatet

Foreningen for Stammere i Danmark
c/o DSI, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
E-mail: FSD@post4.tele.dk
Tlf: 8686 2696 Fax: 8686 2796

FSD's boghandel

Priser per stk.
incl. moms og ekspedition,
men excl. porto

Ny bog!

Når dit barn stammer,

Lennart Larsson, 63 sider, Trannel Forlag, 1996 125,00 kr

Pjecer

Stammer du?,

Lennart Larsson, 32 sider, FSD forlag, 1994 28,75 kr

Stammer dit barn?,

Lennart Larsson, 20 sider, FSD forlag, 1995 28,75 kr

Stammer din elev?,

Lennart Larsson, 32 sider, FSD forlag, 1996 28,75 kr

Rabat på FSD's egne pjecer: Ved køb af mindst 10 stk: 22,50 pr. stk.

Pjecerne kan nu blandes frit Ved køb af mindst 40 stk: 18,75 pr. stk.

Når det lille barn stammer,

Per Fabæch Knudsen/Hermann Christmann, 40 sider,

Special-pædagogisk forlag, 1995 28,75 kr

Rabat: Ved køb af mindst 40 stk: 25,00 kr pr. stk.

Følgende to-sprogede pjecer kan bestilles hos FSD; men leveres igennem Dansk Videnscenter for Stammen (DaVS tillægger et ekspeditionsgebyr på 5 kr pr. ordre):

Vejledning for forældre til børn der stammer,

Per Fabæch Knudsen, Elisabeth Larsen og Sara Michaelsen

Udgaver på Urdu/dansk, Tyrkisk/dansk og Bosnisk-serbisk-kroatisk/dansk

Special-pædagogisk forlag, 1995 27,50 kr

Stammer dit barn?, *Arabisk udgave*,

Lennart Larsson, SSR forlag, 1993 27,50 kr

Plakat

Plakat med stammende berømteder (engelsk tekst) 100,00 kr
inkl. forsendelse

Video-bibliotek

FSD har et antal videobånd der udlånes for et ekspeditionsgebyr på 50 kr.
- Se indersiden af dette omslag.